

GLUCOSIMETER.

Een enkel woord naar aanleiding van het stukje van collega SWART is het „*Tijdschrift*” 1909, n°. 3. Hij wenscht er op te wijzen, dat mijn opmerking „als zou de colorimetriscbe methode merkwaardigerwijze bij de suikerproef tot nu toe nooit systematisch zijn toegepast”, niet volkomen juist is. Hij motiveert dit door de aandacht te vestigen op het toestel van BENDIX en SCHITTENHELM. Dit toestel kende ik; ik heb er zelfs in vereeniging met dr. WIJNHAEUSEN in het laboratorium eenige proeven mee gedaan. De uitkomsten waren slecht; terwijl polarimeter en glucosimeter nagenoeg dezelfde uitkomsten gaven, d. i. met 0.2 pCt. verschil, was het verschil met den chromosaccharometer meer dan 1 pCt. SWART schrijft, dat bij dit toestel de fout hoogstens 0.3 pCt. bedraagt. Hij is hier echter „plus royaliste que le roi”, want in de gebruiksaanwijzing, die voor mij ligt, staat: de fouten „*überschreiten jedoch bei einiger Uebung niemals 0.5 pCt.*”

De chromosaccharometer heeft zóóvele nadeelen, dat ik het niet noodig achtte in mijn artikel in het bijzonder op dit toestel te wijzen. Zoo is bijv. met de eigen kleur der urine geen rekening gehouden. Wel is meestal de diabetische urine licht van kleur, maar wij hebben toch ook tal van donkergekleurde diabetische urines onderzocht. Een colorimetriscbe methode dient daarmee dan ook wel degelijk rekening te houden.

Dat is echter de hoofdzaak niet, waarom het toestel van BENDIX en SCHITTENHELM geen colorimeter genoemd kan worden. Trouwens ook hier is SWART weer „plus royaliste que le roi”, want BENDIX en SCHITTENHELM hebben hun toestel gedoopt: *chromo-saccharometer*. En dat is juist. Kleuren komen er wel bij te pas; maar een methode waaraan kleuren te pas komen, is daarom nog geen colorimetriscbe methode. Men kan tenslotte de titreermethode ook wel een colorimetriscbe noemen. Het toestel van BENDIX en SCHITTENHELM doet meer aan een titreertoestel denken dan aan een colorimeter. In een buis is gekleurde standaardvloeistof. In een andere buis moet men de met KOH gekookte urine zóólang met water verdunnen en schudden, en weer water toevoegen en schudden, enz., totdat de kleur overeenkomt met die van de standaardvloeistof.

Bij den glucosimeter, die een echte colorimeter is, zijn negen verschillende kleuren ter vergelijking aanwezig. Deze negen kleuren vormen een kleurenschaal. In mijn artikel heb ik dan ook gezegd: „dat voor een colorimetriscbe methode een standvastige kleurenschaal aanwezig moet zijn”.

De skala nu ontbreekt ten eenemale bij het door SWART bedoelde toestel en daarom meen ik te mogen vasthouden aan mijn meening, dat de colorimetriscbe methode ook niet aan het toestel der Göttinger privaatsdocenten ten grondslag ligt.

Amsterdam, 19 Januari 1909.

I. ZEEHANDELAAR JBZ.

